

DELO

sobota, 21. julija 2018

Cena 1,65 EUR, 14 HRK leto 60 / št. 166

V. D. ODGOVORNEGA UREDNIKA: Uroš Urbas

UREDNIŠTVO: 01/47 37 100

urednistvo@delo.si

NAROČNINE: 080 11 99

WWW.DELO.SI

Politično kupčkanje na srednji Savi

Projekt srednjesavskih hidroelektrarn je dobil svoje mesto tudi v osnutku Sarčeve koalicijske pogodbe.

AKTUALNO 3

LUKA LISJAK
GABRIJELČIČo dilemah Nove Slovenije in
edini mogoči alternativni

MNENJA 5

Kaj je slabše: nove volitve ali nestabilna vlada?

Slovenijo čakajo veliki izzivi, za katere potrebuje močno vlado, kratkoročno bo zadostovalo tudi »opravljanje tekočih poslov«.

SOBOTNA TEMA 9

V modrem breznu že padajo rekordi

Alenka Artnik je včeraj po potopu na 104 metre počivala, Samo Jeranko pa je opravil že tri odlične potope.

ŠPORT 16

Test Audi A8

Prostornost je pomembna, varnost še bolj, hkrati napoveduje prihodnost drugih audijev.

NA KOLESIH 20

Medvedi na Barju so čisto blizu ljudem

Reportaža z roba mesta *Kosmatinci se sprehajajo le lučaj od naselij – Barje postaja mestni park, ljudje pa nevede vdiramo v naravni prostor zverj*

Medvedi, tudi samice z mladički, se gibajo le nekaj sto metrov od naselij. Sprehajalci po »novem mestnem parku« pa jih ponavadi, skrite v gošči, niti ne opazijo.

LJUBLJANA – Na Ljubljanskem barju, lučaj od mesta, živi kar sedem medvedov, tudi samica z mladiči; tri smo videli na lastne oči. Barje, do pred kratkim skriti vrt Ljubljane, zaradi svoje prvinskosti in nedotakljenosti počasi postaja na videz ogromen mestni park, kamor prihaja vse več prebivalcev glavnega mesta. Tu se srečata človek in zver.

PRIMOŽ KALIŠNIK
FOTO UROŠ HOČEVAR

Na pot, brez obljube, da bomo medveda res videli, nas je popeljal lovski čuvaj Andrej Lukanovič iz Lovske družine Brezovica. Med avtohtonimi prebivalci tega prostora so tudi medvedi. Bolj ko bo Barje obiskano, manj

7

medvedov živi na območju Ljubljanskega barja, kamor prihaja vse več meščanov

prostora in miru bodo imeli, vse bolj se bodo navadili ljudi in vse manj se jih bodo bali. Srečanja med človekom in zverjo bodo vse pogostejša, vse bolj neposredna. Na robovih Barja so živahna naselja. Kmetje na njem polagajo neskončne koruzne preproge, ki privabljajo lačne kosmatince.

Naključno srečanje

Čprav v naravno okolje medvedov vdiramo ljudi in ne medvedov med ljudi, to največji evropski zveri ni in ne bo pomagalo – zdi se, da je usoda barjanskih medvedov že zapečaten. Prej ali slej bodo vsi odlovljeni ...

▶ STRAN 5

Ali bo treba zgraditi še eno bolnišnico

Alarm Prebivalci osrednje regije morajo bolni domov, ker v UKC Ljubljana nimajo dovolj postelj

LJUBLJANA – Ljubljanci in prebivalci osrednje Slovenije so precej redkeje v bolnišnici kot vsi drugi prebivalci Slovenije, kažejo podatki. Ali to pomeni, da so manj bolni? »Ne,« odgovarja zdravnik Hugon Možina, vodja Internistične prve pomoči (IPP) v UKC Ljubljana. »Imamo preveč bolnikov in v bolnišnico ne moremo sprejeti vseh, čeprav jo potrebujejo.«

MILENA ZUPANIČ

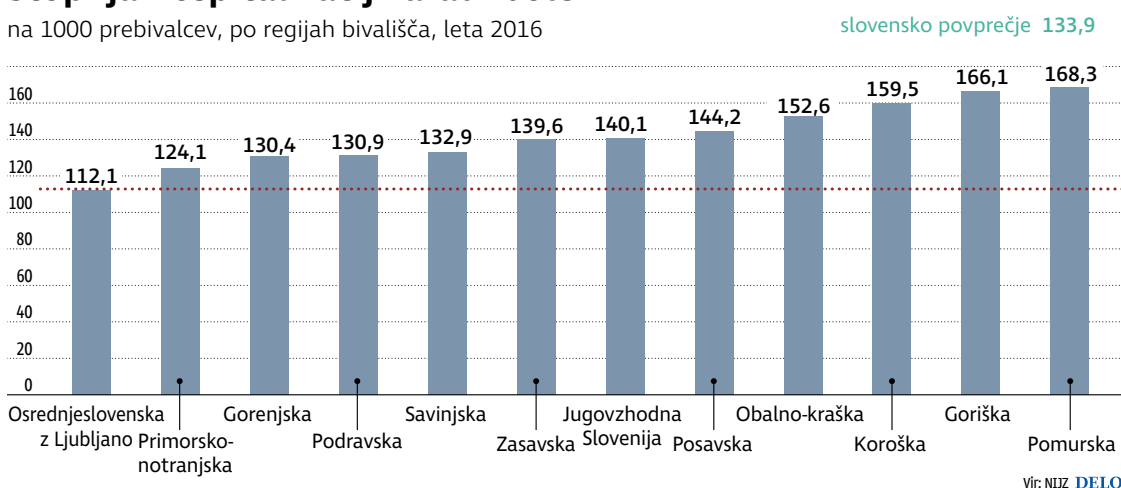
Ljubljana bi potrebovala dvesto dodatnih postelj – to je nova bolnišnica. Težav je veliko, opozarjajo vodilni v UKC.

Zdravljenje za drobiž

Regijske bolnišnice pošiljajo zaradi lastnih težav bolnike v Ljubljano, zdravstvena blagajna (ZZS) pa ne plačuje zdravljenja vseh, predvsem pa so cene posameznih storitev mizerne. Le 16 evrov dobi

Stopnja hospitalizacij zaradi bolezni

na 1000 prebivalcev, po regijah bivališča, leta 2016

slovensko povprečje 133,9

VIR: NIJZ DELO

IPP za bolnika, ki pride na urgenco, kjer povprečno šest ur leži priključen na aparate, zdravniki in medicinske sestre ga nenehno

preskrbujejo, dobi tudi potrebna zdravila, infuzijo in higiensko oskrbo. Zaradi težkih pogojev dela izkušene medicinske sestre iz ur-

genc in intenzivnih sob še vedno odhajajo, poslovni direktorji pa nimajo nobenih vzvodov, da bi jih obdržali. »Če hoče država ohrani-

ti urgence, bo morala kaj storiti,« sta si edina poslovni direktor interne klinike Zlatko Lazarevič in kirurške klinike Matjaž Tavčar. »Oskrba in varnost pacientov v osrednji regiji se bo poslabšala. Urgence in intenzivne terapije je treba ohraniti,« opozarja zdravnik Možina. Vse oči so uprte v UKC, a ta zaradi administrativnih ukrepov težko dela. »Narekujejo nam, da operiramo nenujne bolnike, ki bi lahko čakali, pred nujnimi, ki medtem umirajo. Stroki je treba zaupati, da bo znala presoditi, katere bolnike je najprej treba zdraviti,« pove kirurg prof. dr. Matej Cimerman.

Preslišana opozorila

»UKC Ljubljana je zadnje upanje za bolnike iz vse Slovenije. Če v njem ne bo pogojev za dobro oskrbo bolnikov, bo slabo za vse prebivalce Slovenije,« opozarjajo sogovornici. In resitve?

▶ STRAN 2

Tema dneva

Brez javne besede

MILENA ZUPANIČ

Medtem ko politiki v neskončnost kupčkajo, bolniki po nepotrebnem umirajo. Trditve zdravnika Mateja Cimermana, našega vodilnega kirurga, o umiranju bolnikov na čakalnih listah, zveni kot pretirana, uporabljena za protitež dovoljnim zadržanjem. A ni prav nobenega razloga, da bi si izmišljeval. Nepotrebno umiranje bolnikov je za vse zdravnike, kaj šele za bolnike, strahota. Zdravniki, predvsem tisti z mednarodno težo in premošnjostjo, kakršno ima profesor Cimerman, se takim izjavam izogibajo do zadnjega. Če se je odločil, gre krvavo zares. Najhuje bolni in poškodovani praviloma ne vedo, kaj se z njimi dogaja, ne odločajo več sami o sebi in sploh nimajo moči, da bi lahko karkoli povedali.

Najhuje bolni in poškodovani izgubijo besedo, v njihovem imenu govorijo zdravniki.

Besedo izgubijo. Že najbolj nedolžen virus spravi vsakogar na kolena, kaj šele huda prometna nesreča ali rakava bolezen. V teh trenutkih ni nikogar, ki mu gre zaupati, razen zdravnika. A zdravnikom pri nas v zadnjih letih nihče ne prisluhne. Seveda ne, ko pa govorijo vedno isto: zdravstvo ima manj denarja po prebivalcu kot katerakoli druga razvita država. To mednarodno preverljivo dejstvo in vzrok za večino tegob v zdravstvu drugim sektorjem v državi ni všeč. Če bi namenili za zdravje več, bi bilo drugje denarja manj.

Tudi politikom ni všeč nobeden od enostavnih ukrepov za povečanje sredstev za zdravje. Kot da nočejo urediti, kar je za ljudi nujno. Tako se zdi, da najbolj nujno potrebujemo politike, a to sploh ne drži. Če bi bile stvari urejene, jih noben ne bi pogrešal. Začaran krog.

Razvite države se odlikujejo po tem, da so vse bolnišnice enako kakovostne. Tam je normalno, da si na vse načine prizadevajo za zdravnikove, sestre in opremo. Pri nas je vse obrnjeno. Bolnišnice imajo vse manj zdravnikov in sester ter vse bolj izrabljeno opremo. Zdaj zmanjkuje vsega v UKC Ljubljana, zadnji točki, na katero so lahko računali bolniki. Nujno je, da se Slovenija ukvarja z vprašanji, ki so pomembna za ljudi.

Zasedenost

KARIKATURA MARKO KOČEVAR

FOTO ROMAN ŠIČ

Po vrhuncu mundiala v boj tudi Slovenci

Nogomet Odprli sezono v 1. SNL – Najvišje Olimpija, Maribor in Domžale

LJUBLJANA – Manj kot teden po svetovnem prvenstvu bo oživilo najmočnejše nogometno tekmovalstvo v Sloveniji. Ruska metropola je pozdravila spektakularen vrhunec plesa 32 reprezentanc, ki na trgu vselej dobrih deset milijard evrov. De-

seterica slovenskih prvotilgašev je vredna 50 milijonov evrov, toda 1. SNL kljub temu ponuja okolje, iz katerega se je mogoče zavrteti ob bok milijarderjem v ligi prvakov. Za tovrstno priročnost je najprej treba opraviti s konkurenco na sončni strani

Alp. Nazadnje so bili najboljši Ljubljanci (na fotografiji njihovo majsko slavje), ki so v Bakuju izgubili možnosti za reprizo štajerskih uspehov, v tej sezoni 1. SNL najvišje kotirajo Olimpija, Maribor in Domžale. J. S.

▶ STRAN 15

DOBRO JUTRO

Mesečev tat

Legenda pravi, da se je neko noč tat prikradel h kolibri, v kateri je živel budistični puščavnik in veliki pesnik Rjokan Taigu. Preiskal je vse koticke sobe, vendar v njej ni bilo nič, kar bi lahko ukradel. Pesnik se ni pustil motiti in je gledal v največji dragulji, ki ga je imel – poln mesec na nebu.

Lopov se je razočaran odpravil k vratom praznih rok. »Če si že moral prehoditi tako dolgo pot do mene,« ga je ustavil Rjokan in slekel svoje platneno ogrinjalo, »vzemij vsaj to!« Preostanek noči je menih preživel gol in gledal v svoje edino bogastvo. »Tat ga je pustil – mesec v oknu,« je zapisal pesnik, čigar nesmrtnost letos praznuje svoj 260. rojstni dan. Včasih se tako počutimo, kadar se nam v hišo prhitotapi najnevarnejši tat – občutek nesmiselnosti. Vse pogostejše slišim, da se ljudje okoli mene pritožujejo, da so jih okradli. Zgodovina jim je ukradla mladost. Država jim je vzela ideale. Resničnost jim je odnesla navdušenost. Nesmisel jim je izropal življenje. Toda dragulja na nebu niti ne opazijo. Počutijo se popolnoma okrade-

ne, zato nimajo ne časa ne volje, da bi dvignili glavo in vdihnili lepoto vesoljne iluzije. Konec julija se bo zgodil najdaljši mesečev mrk v tem stoletju. Kar uro in 43 minut bo zaradi igre Sončeve svetlobe in Zemljine sence Rjokanov dragulj rdeč, kakor da ga je zalila čarobna vesoljna kri. Neke japonska družba je napovedala, da bo prihodnje leto v orbito poslala dva mikrosatelita, ki bosta s kroglicami, napolnjenimi s posebnimi kemikalijami, po naročilu povzročala umeten meteorski dež. Iluzijo bo družba drago prodajala tistim, ki razumejo, da je pomembno gledati v nebo in verjeti v to, kar mislimo, da na njem vidimo. »Ko boš razumel, da moje pesmi niso pesmi, se lahko pogovarjava o poeziji,« je zapisal Rjokan. Ko sprejmeš iluzijo kot resnico, se lahko pogovarjava o smislu življenja. Takrat krvavi mesec postane dragulj, ki nam ga tat ne more ukrasti. In lahko se pogovarjamo o zatemnitvi ali razsvetljenju. Odvisno od tega, kako se takrat počutimo.

ZORANA BAKOVIČ